ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยานิพนธ์

การกระเจิงของแสงของการแผ่รังสีใคโพล

ผู้เขียน

นายถวิพงษ์ ก้อนคำ

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนฟิสิกส์)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. สำราญ ลาชโรจน์

บทคัดย่อ

ธรรมชาติและทฤษฎีของการแผ่รังสีจากตัวกระเจิง เมื่อถูกกระตุ้นด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้นเมื่อใช้เทคนิคทางการกระเจิงของแสงมาช่วย ในงานวิจัยชิ้นนี้ ใค้ออกแบบสร้างเครื่องมือที่จะช่วย สร้างภาพลักษณ์ของการแผ่รังสีจากตัวกระเจิงเมื่อถูกกระคุ้น ด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าตามแนวระนาบขึ้น โคยใช้แสงเลเซอร์ที่มีโพลาไรเซชัน ที่แน่นอน ชนิค ซีเลียมนีออน (He-Ne Laser) ที่มีความยาวคลื่น (λ) ประมาณ 633 นาโนเมตรเข้ากระตุ้นอิเลกทริก ไดโพลในแนวตั้งฉากกับแนวระนาบ ตัวกระเจิงที่สนใจเป็นสารแขวนลอย ที่ทำละลายครีมเทียม ในน้ำ โมเลกุลของสารแขวนลอยในน้ำที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางมากสุดโดยประมาณอยู่ที่ 30 นาโนเมตร ตามทฤษฎีของการกระเจิงแล้ว จะได้การกระเจิงแบบเรเลย์ (Rayleigh scattering) ระบบที่สร้างขึ้นจะทำการวัดค่าความเข้มของแสงกระเจิงตามแนวระนาบ โดยใช้ ตัวต้านทานซึ่ง เปลี่ยนค่าความต้านทานตามความเข้มแสง LDR (Light dependent resistor) ในการทคลองได้วัด ค่าความเข้มแสงที่มุมต่างๆครอบคลุม 360 องศา รอบระนาบของการสั่นของอิเลกทริกไคโพล ้โดยใช้ระบบไมโครคอมพิวเตอร์เป็นตัวควบคุมการทำงานของระบบทั้งหมด กล่าวคือ การเปลี่ยน ค่ามุม และ การวัดค่าความเข้มแสง การบันทึกผล การวิเคราะห์ และการแสดงผลในรูปแบบ กราฟฟิค จากการทคลองใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นทำการทคลอง ได้ความเข้มของแสงกระเจิงขึ้นกับ ฟังก์ชัน $\sin^2 heta$ เมื่อ heta ถือมุมที่วัดในแนวระนาบของโพลาไรเซชันของแสงตกกระทบ ได้ค่า ของมุม heta ที่ให้ค่ากวามเข้มแสงต่ำสุดสองจุดที่ติดกันห่างกัน 180 องศา ถูกต้องตามทฤษฎี ของ การแผ่รังสีของไดโพล ผลการทดลองที่ได้ช่วยสาธิตการกระเจิงของแสงโพลาไรได้อย่างชัดเจน

Research Title

Light Scattering of Dipole Radiation

Author

Mr. Tawipong Konkhum

Degree

Master of Science (Teaching Physics)

Research Advisor

Asst. Prof. Dr. Samran Lacharojana

ABSTRACT

Light scattering technique was employed to make better understanding of the nature and theory of electric dipole radiation of a scatterer. In this work, a teachingtool was constructed to help the students to understand such phenomenon. The polarized He/Ne laser of wavelength 633 nm was used as a light source while the solution of the synthetic milk powder was used as the scattering samples, and a light dependent resistor (LDR) was used as a light detection device. The maximum size of the suspended particles in the sample of interest was around 30 nm; therefore the scattering process could be treated as a Rayleigh scattering. The scattered laser beam intensity was measured at various angles to cover 360 degrees in the plane of laserlight polarization, which is the plane of oscillation of the electric dipoles. A microcomputer was used as a data acquisition system and to control the experiments, to read-in the measured intensity in the unit of LDR-resistance and to control the stepping motor carrying the light detection assembly for any designed scattering angles. The result of the experiment was analyzed and displayed on the computer monitor. It was found from the experiments that the constructed teaching tool works well as planned. The scattered intensity was found to vary as $\sin^2 \theta$ where θ is the angle measured in the plane of polarization. The successive minimum of the scattered beam was found at 180 degrees from the previous one. The constructed teaching tool can clearly demonstrate the theory of electric dipole oscillation from those performed experiments.

ลิขสิทธิมหาวิทยาลัยเชียงใหม Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved